

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Gymnázium, Rýmařov, Sokolovská 34

Sokolovská 34, 795 01 Rýmařov

Identifikátor školy: 600 016 188

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha - Malá Strana

Školský úřad Bruntál, Květná 64, 792 01 Bruntál

Termín konání orientační inspekce: 5. - 8. říjen 1999

Čj.	141 461/99-11142
Signatura	on1zt201

Odstraněno: Š

ÚVOD

Gymnázium Rýmařov je gymnáziem se čtyřletým, osmiletým a dobíhajícím sedmiletým studijním cyklem. Studium je všeobecné se zvýšeným počtem vyučovacích hodin matematiky v rámci schváleného učebního plánu. V deseti třídách osmi ročníků studuje 249 žáků a vyučuje dvacet učitelů, z toho pět na snížený úvazek. Převážná většina učitelů vyučuje jak na čtyřletém, tak na víceletém gymnáziu.

Inspekční činnost byla zaměřena na hodnocení kvality vzdělávání ve vybraných předmětech a třídách ve vztahu k hodnocení kvality řízení. Hodnocení kvality vzdělávání i řízení vychází z hospitační činnosti v jednotlivých předmětech, z vyhodnocení podkladové dokumentace, prohlídky prostor a z rozhovorů s učiteli a vedoucími pracovníky školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka probíhá podle Generalizovaného učebního plánu gymnázia s osmiletým studijním cyklem č. j. 20 594/99-22 schváleného dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje 1. a 5. ročníkem. Ředitelka školy využila možnosti dané tímto učebním plánem a rozhodla o jeho použití i v ostatních ročnících víceletého i čtyřletého studijního cyklu. K hodnocení kvality vzdělávání byl vybrán český jazyk a literatura, občanská výchova, základy společenských věd, matematika a fyzika ve čtyřletém i víceletém studijním cyklu.

Všichni vyučující vybraných předmětů mají zpracované tematické plány podle platných osnov pro jednotlivé ročníky (osnovy vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2 pro nižší stupeň víceletého gymnázia, osnovy pro gymnázia se čtyřletým studijním cyklem č. j. 17 668/91-20 a osnovy pro gymnázia s osmiletým studijním cyklem č. j. 20 596/99-22 schváleného dne 5. 5 1999 počínaje 1. ročníkem). Kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky zajišťují předmětové komise. Vzhledem k přechodu na nový Generalizovaný učební plán pro osmiletá gymnázia ve všech třídách bude nutné také postupně přejít k výuce podle nových učebních osnov pro osmiletá gymnázia tak, aby nebyla porušena návaznost a nedošlo k obsahové duplicitě.

Český jazyk a literatura

V oblasti plánování a přípravy výuky byly plněny základní ukazatele, neboť časová dotace výuky českého jazyka a literatury odpovídá schválenému učebnímu plánu. V této souvislosti byla provedena kontrola rozvrhu vyučovacích hodin a třídních knih. Ve všech navštívených hodinách byly plněny učební osnovy schválené MŠMT ČR. V jedné hodině měl vyučující menší časové zpoždění ve srovnání s tematickým plánem.

Všechny navštívené hodiny byly vedeny odborně i pedagogicky způsobilými učiteli v kmenových třídách standardně esteticky vyzdobených. Rovněž psychohygienické podmínky v jednotlivých učebnách odpovídají daným požadavkům kromě jedné učebny (sekunda), která je pro 31 žáků ve třech řadách lavic prostorově příliš úzká.

Výuka českého jazyka a literatury je zajištěna potřebnými pomůckami a didaktickou technikou, fond učebnic a učebních textů je přiměřeně široký a odpovídá vzdělávacímu programu školy.

Vybavení dvou kabinetů českého jazyka a literatury je adekvátní, případným zřízením odborné učebny pro tento předmět by se odstranilo přenašeni různě těžkých pomůcek vyučujícími do tříd.

Ve všech navštívených hodinách byli učitelé na počátku vyučovacího procesu stanoveny cíle vyučovacích hodin. Při výuce byly většinou aplikovány metody komunikativní, podpořené ukázkami z učebnic a dalších materiálů. V úvodních částech učitelé využívali metody orientačního opakování. Nové učivo kontinuálně navazovalo na vědomosti z předcházejícího učiva, bylo vysvětlováno jasně a srozumitelně většinou formou dialogu. Na konci každé hospitované hodiny učitelé provedli shrnutí probíraného učiva a zadání domácího úkolu. Kromě učebnic jsou využívány k výkladu nového učiva další knižní publikace a materiály.

Ve všech zhlédnutých hodinách se využíval efektivně čas na jednotlivé aktivity. Žáci byli aktivizováni praktickým přístupem vyučujících k probíranému učivu. Hodnocení žáků (ústní formou) se provádělo pouze v jedné třídě, ale objektivně a s odůvodněním dané známky. Z didaktických zásad byla respektována především zásada přiměřenosti a návaznosti.

Interakce a komunikace při výuce odpovídá věku žáků v jednotlivých ročnících, osobnost a individualitu žáků učitelé respektovali. Aktivita žáků byla vysoká především v nižších ročnících. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování je hodnocena ve všech navštívených hodinách jako velmi dobrá. Všichni vyučující českého jazyka a literatury mají citlivý přístup k žákům, žádné kázeňské problémy v době návštěvy jednotlivých hodin nebyly zaznamenány, převládal pozitivní vztah k výuce.

Shrnutím jednotlivých hodnotících atributů lze konstatovat, že při výuce českého jazyka a literatury je oblast plánování a přípravy výuky velmi dobrá. Nedostatkem je zpoždění učiva za tematickým plánem ve 2. ročníku čtyřletého studijního cyklu. Podmínky výuky jsou rovněž velmi dobré. Určitým nedostatkem je absence odborné učebny pro český jazyk a literaturu. Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré, neboť při sledované výuce byl aplikován dostatečný počet vyučovacích metod s důslednou kontrolou žáků. Interakce a komunikace je také velmi dobrá z důvodu pozitivního vztahu žáků k učivu, pohotovosti a kvalitě vyjadřování vyučujících, možnosti vyjádření vlastního názoru žáků při výuce. Nedostatkem se jevila nižší aktivita žáků ve vyšších ročnících.

Celková úroveň výuky českého jazyka a literatury je velmi dobrá.

Občanská výchova a základy společenských věd

Byly navštíveny hodiny v tercií a sextě. Hodinová dotace občanské výchovy odpovídá učebnímu plánu. Členění učiva koresponduje s daným vzdělávacím programem. Příprava vyučujících na výuku byla v souladu s tematickými plány a učebními osnovami.

Občanskou výchovu a základy společenských věd vyučuje v gymnáziu celkem osm vyučujících, z toho v sedmi třídách jsou to třídní učitelé. Vážným nedostatkem je odborná nezpůsobilost všech vyučujících.

Výuka probíhala v kmenových třídách, škola nemá pro občanskou výchovu odbornou učebnu ani odpovídající pomůcky. Žáci žádné třídy nemají učebnice, učivo je jim diktováno do sešitů, jejichž úroveň je různá. Daných cílů výuky však bylo v navštívených hodinách dosaženo, i když v jedné třídě byla aktivita části žáků nižší. Výklad v hodinách byl srozumitelný a přiměřený věku žáků, měl výchovný aspekt. Při výuce byl vytvořen prostor pro skupinovou práci žáků, kteří také měli příležitost vyjadřovat své vlastní názory.

Vyučujícími byly uváděny příklady z praktického života a tím více přiblížili nové učivo žákům. Prověřování dosavadních znalostí žáků probíhalo při frontálním opakování učiva, dále se jeden vyučující soustředil na dialog s žáky o posledních domácích i zahraničních aktualitách. Žáci měli v sledovaných hodinách dostatečný prostor pro rozvoj komunikativních dovedností. Byla respektována jejich osobnost.

Oblast plánování a příprava výuky je velmi dobrá, neboť jsou dodržovány a naplňovány cíle učebních osnov. Podmínky výuky jsou vzhledem ke zjištěným skutečnostem průměrné. Organizace, formy a metody výuky jsou dobré. Motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou rovněž dobré.

Výuka občanské výchovy a základů společenských věd v hospitovaných hodinách je celkově dobrá.

Matematika

Týdenní hodinové dotace vyučovacích hodin matematiky ve všech třídách odpovídají výše uvedenému Generalizovanému učebnímu plánu gymnázia s osmiletým studijním cyklem. Volbou disponibilních hodin byl zvýšen týdenní počet hodin ve všech třídách na pět, v tercii dokonce na šest.

Pro žáky s větším zájmem o matematiku je do učebního plánu zařazen volitelný předmět seminář z matematiky (sexta, septima, 3. r.). Nepovinné předměty zaměřené na matematiku nejsou zavedeny. V souladu s metodickým pokynem MŠMT ČR č. j. 18 276/98 ze dne 1. 9. 1998, k postupu při úpravě vzdělávacího procesu škol a školských zařízení, připravuje škola pro jednotlivé třídy pravidelné třídní matematické soustředění na horské chatě SRPŠ při Gymnáziu Rýmařov v Hrubém Jeseníku.

Hospitace proběhly u všech vyučujících matematiky. Ve všech hospitovaných hodinách bylo probírané učivo obsahově i časově v souladu s tematickými plány vyučujících i s výukovými cíli standardu vzdělání. Až na malé výjimky však nebylo v tematických plánech vyučujících zařazeno učivo, které je v osnovách označeno jako rozšiřující, což by mělo být vzhledem k zvýšenému počtu vyučovacích hodin matematiky samozřejmé. V jednom případě byla zjištěna výuka rozšiřujícího učiva, které však nebylo přiměřené věku žáků a danému typu školy. Po dohodě s vyučujícím nebude toto učivo od žáků vyžadováno.

Matematiku vyučují tři odborně i pedagogicky způsobilí učitelé, čtvrtý učitel (absolvent VŠ technického směru s DPS) v tomto roce ukončí na vysoké škole studium učitelství matematiky. Kvalita výuky matematiky je částečně ovlivněna skutečností, že dva z učitelů nemají pedagogickou praxi na daném typu školy - oba nastoupili v tomto školním roce (jeden z nich po absolvování vysoké školy). Na základě provedených hospitací je však možno konstatovat, že se jedná o učitele iniciativní a zodpovědné, kteří jsou schopni se za krátkou dobu plně adaptovat.

Výuka v hospitovaných vyučovacích hodinách probíhala v čistých učebnách účelně vybavených klasickým školním nábytkem. Subjektivně posuzované světelné a tepelné podmínky byly vyhovující, učebny odpovídaly psychohygienickým zásadám. Prostředí většiny učeben je estetické a podnětné, výzdoba se v některých učebnách motivačně dotýkala právě matematiky.

Škola je pro výuku matematiky vybavena základními pomůckami (modely těles pro výuku stereometrie, rýsovací pomůcky na tabuli, nástěnné obrazy pro výuku geometrie, tematické folie pro zpětnou projekci, počítačové programy pro nižší stupeň gymnázia (Matik), kalkulátory a pod.). Ve všech třídách mají žáci k dispozici učebnice, v nižším stupni (prima - kvarta) jsou dosud používané učebnice matematiky pro ZŠ postupně nahrazovány novými učebnicemi pro víceletá gymnázia. Ve vyšším stupni gymnázia jsou používány monotematické učebnice nakladatelství Prométheus. Z didaktické techniky jsou při výuce využitelné zpětné projektory, výpočetní technika v odborné učebně a multimediální učebna.

Z hlediska organizace, forem a metod výuky byly hospitované hodiny na rozdílné úrovni, což částečně souvisí s již výše zmíněnou pedagogickou zkušeností vyučujících. Většina vyučujících volila frontální metodu výuky v kombinaci s individuálním přístupem a samostatnou prací žáků. Jen v jednom případě organizace vyučovací jednotky postrádala základní didaktické a metodické postupy (stanovení cíle, motivaci a aktivizaci žáků, vytvoření prostoru pro samostatné a aktivní učení, upevnění a shrnutí probraného učiva). Většina vyučujících se snažila žáky vést k samostatnému logickému odvozování a zdůvodňování matematických souvislostí. Množství, výběr a sled informací byl v převážné většině přiměřený náročností učiva, věku a možnostem žáků. Ne ve všech hospitovaných hodinách využívali vyučující aktivně práci žáků s učebnicí, v některých třídách žáci neměli sbírky úloh. Vyučovací čas byl v hospitovaných hodinách efektivně využit, v některých hodinách mohlo být dáno více prostoru pro samostatnou aktivitu žáků a individuální nebo skupinové aktivity. Zařazení matematiky do týdenního rozvrhu vyučovacích hodin odpovídá psychohygienickým požadavkům.

Motivace žáků na začátku vyučovacích hodin i v jejich průběhu bylo více využíváno u žáků nižšího stupně. Využití aktualizace učiva bylo zaznamenáno v jedné hospitované vyučovací hodině. V hospitovaných hodinách bylo opakování učiva zaměřeno převážně na pamětní zvládnutí učiva, v některých hodinách byly zdůrazňovány vztahy a souvislosti mezi dílčími poznatky a učivo bylo vhodně aplikováno. Opakování a zkoušení mělo charakter vytváření zpětné vazby s ucelenou myšlenkovou strukturou, navazovalo vždy na probírané učivo. Hodnocení výkonů žáků nebylo vždy učiteli dostatečně zdůvodněné, málo byla oceňována snaha a pokrok. Při zadávání úkolů byla vždy respektována zásada přiměřenosti, při jejich řešení byla žákům poskytována pomoc. Ve většině hospitovaných hodin nebylo v jejich závěru provedeno hodnocení výkonů žáků.

Vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky byla založena na vzájemné důvěře a úctě. Při inspekci nebyly zjištěny nežádoucí projevy žáků. Z jednání a vystupování žáků je zřejmé, že dohodnutá pravidla komunikace jsou jim známa a jimi respektována. Ze strany učitelů byla vždy respektována osobnost žáka. Pozitivní vztah k výuce matematiky je patrnější u žáků nižšího stupně gymnázia.

Výsledky výuky nebyly při inspekci ověřovány (nejsou k dispozici evaluační nástroje). Jako pozitivní je třeba hodnotit pravidelné zadávání vlastních testů z matematiky ve všech třídách školy a jejich vyhodnocování v předmětové komisi a vedení školy.

Na základě uvedených skutečností převažují v plánování a přípravě výuky matematiky výrazná pozitiva, byly zjištěny jen drobné a formální nedostatky. Podmínky pro výuku jsou velmi dobré. V organizaci, formách a metodách výuky byly rozdíly u jednotlivých vyučujících, celková úroveň je dobrá. Motivace a hodnocení žáků je rovněž dobré. Interakce a vzájemná komunikace žáků a učitelů je velmi dobrá.

Celková úroveň výuky matematiky je velmi dobrá.

Fyzika

Týdenní hodinové dotace vyučovacích hodin fyziky odpovídají ve všech třídách uvedenému Generalizovanému učebnímu plánu gymnázia s osmiletým studijním cyklem. Přidělením disponibilních hodin byla fyzika zařazena v dvouhodinové týdenní dotaci i v septimě (sedmiletého studia). Žádná z vyučovacích hodin fyziky není vzhledem k dvouhodinové týdenní dotaci vyčleněna na cvičení (nedělí se), předepsaná laboratorní cvičení jsou realizována v rámci této dotace nebo při případném rozdělení třídy na dvě skupiny v rámci nadúvazku vyučujících. Volitelné ani nepovinné předměty zaměřené na fyziku nejsou zavedeny.

Hospitace proběhly u všech vyučujících fyziky. Ve všech hospitovaných hodinách bylo probírané učivo obsahově i časově v souladu s tematickými plány vyučujících i s výukovými cíli standardu vzdělání. Fyziku vyučují tři odborně i pedagogicky způsobilí učitelé. Pro výuku fyziky má škola zřízenou moderní odbornou učebnu fyziky i velmi dobře vybavenou laboratoř. S výjimkou jedné týdenní vyučovací hodiny (ve čtvrtek jsou v rozvrhu současně fyziky ve dvou třídách) mohou být všechny hodiny odučeny v odborné učebně.

Odborná učebna fyziky je vybavena demonstračním stolem s elektrickým rozvodem, plynem a vodou, promítacím plátnem a zatemněním centrálně ovládaným od stolu učitele. Učebna je přímo propojena s kabinetem fyziky, který slouží zároveň jako promítací kabina. Přesto, že učebna byla zřízena již před více lety, působí veškeré vybavení včetně žakovských stolů jako nové. Prostředí učebny je estetické a podnětné. Subjektivně posuzované světelné a tepelné podmínky byly vyhovující. Kabinet fyziky je vzhledem k vzdělávacímu programu dostatečně vybaven učebními pomůckami jak pro demonstraci, tak pro laboratorní cvičení. Pomůcky jsou v rámci finančních možností doplňovány a modernizovány.

Formy a metody výuky byly v hospitovaných hodinách na rozdílné úrovni, od velmi dobré až v jednom případě po ještě vyhovující ve smyslu hodnotící stupnice uvedené na poslední stránce inspekční zprávy. Velmi dobré vyučovací hodiny byly dobře strukturované, byl v nich stanoven učební cíl, vyučující využívali aktivity žáků, učivo vhodně motivovali a aktualizovali. V jedné z těchto hodin bylo velice pěkně motivačně využito hodnocení žáků a oceňována snaha a pokrok ve znalostech (jednalo se o žáky nižšího stupně gymnázia). Méně zdařilé a neúčelné bylo využití didaktické techniky (filmové smyčky) při odvozování fyzikálních vztahů mezi veličinami. V tomto případě by byl vhodnější experiment a didaktická technika mohla být využita při shrnutí nebo opakování učiva.

V jedné hospitované hodině byly shledány nedostatky ve struktuře vyučovací hodiny, nebyl explicitně stanoven učební cíl, učivo nebylo předkládáno žákům systematicky, nebyl vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení většiny žáků ve třídě. Výuka neprobíhala v odborné učebně, žáci neměli k dispozici učebnice ani sbírky úloh, příklady jim byly diktovány. Učivo nebylo v závěru hodiny shrnuto. Po odborné stránce bylo učivo interpretováno věcně správně.

Ve všech hospitovaných hodinách fyziky vyučující respektovali osobnost žáků, připouštěli prostor pro diskusi a jiný názor. Vzájemná komunikace učitel - žák byla velmi dobrá, jeden vyučující však měl tendenci komunikovat převážně jen se žáky, kteří aktivně reagovali na probírané učivo.

Na základě zjištěných skutečností je plánování a příprava výuky fyziky na velmi dobré úrovni. Podmínky pro výuku jsou velmi dobré, nedostatkem je nevyužívání učebnic a sbírek úloh v některých třídách. V organizaci, formách a metodách výuky byly zjištěny rozdíly u jednotlivých vyučujících, celková úroveň je však dobrá. Pozornost by zasluhovalo větší využití experimentu při výuce a dodržování didaktických zásad. Motivace a hodnocení žáků je velmi dobré. Interakce a vzájemná komunikace žáků a učitelů je také velmi dobrá.

Celková úroveň výuky fyziky je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě hodnocení kvality v jednotlivých předmětech je kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobou koncepcí školy zůstává realizace souběžného všeobecně zaměřeného gymnaziálního studia se čtyřletým a osmiletým studijním cyklem. Od minulého školního roku začala škola preferovat výuku matematiky zvýšením týdenního počtu vyučovacích hodin. v rámci učebního plánu. Tyto koncepční záměry vycházejí z analýzy podmínek školy, prostředí, ve kterém se nachází a z rostoucího významu matematiky ve vzdělání a dalším uplatnění absolventů. Tyto záměry a jejich realizace byly zpočátku rodiči i učiteli přijímány s nedůvěrou, v současné době jsou jimi přijaty a podporovány. (V dotaznících zadaných rodičům žáků některých tříd vyjadřují téměř všichni spokojenost se vzdělávacím programem školy).

Z dlouhodobé koncepce vychází roční plán práce, který obsahuje hlavní cíle a úkoly v oblasti výchovy a vzdělání, v oblasti materiálně technické a personální. Jeho součástí je plán kontrolní a hospitační činnosti, plán výchovného poradce a plány předmětových komisí. Roční plán je rozpracováván průběžně do týdenních plánů, které obsahují konkrétní úkoly v daném týdnu a jsou k dispozici všem učitelům, jejich plnění je kontrolováno.

Ve škole se vyučují studijní obory v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol (č. j. 30 296/98-21 ze dne 30. 10. 1998). Kontrolou týdenní dotace vyučovacích hodin jednotlivých předmětů v rozvrhu hodin bylo zjištěno, že v tercii není zařazena výtvarná výchova a místo ní žáci mají 2 hodiny hudební výchovy, což je v rozporu se schváleným učebním plánem. Vedením školy byl tento rozpor vysvětlen jako nedopatření a ještě v době inspekční činnosti odstraněn úpravou rozvrhu s platností od 11. 10. 1999. Výuka ostatních předmětů byla v souladu se schváleným plánem.

V rámci učebního plánu zařadila škola do výuky dostatečný počet volitelných předmětů (semináře z M, Bi, Ze, Inf a konverzace v AJ a NJ). Vzhledem k finančním možnostem škola realizuje pouze dva nepovinné předměty (sportovní hry a RJ).

Škola má zpracovanou reálnou koncepci, která vychází z analýzy současného stavu. Krátkodobé plány (roční a týdenní) umožňují plnění vzdělávacího programu školy. Výuka odpovídala až na zjištěnou výjimku schválenému učebnímu plánu. Oblast plánování je hodnocena jako dobrá.

Organizování

Škola má zpracován organizační řád pro pracovníky a vnitřní řád, který vymezuje činnost školy na úseku pedagogickém, ekonomickém, provozním, úseku ochrany majetku, bezpečnosti, ochrany zdraví při práci a požární ochrany. Je stanovena náplň práce, kompetence a povinnosti pracovníků školy ve stanovených oblastech činnosti školy (zástupce ředitele, výchovný poradce, třídní učitelé, vedoucí předmětových komisí, drogový preventista a. j.). Užší vedení školy tvoří ředitelka školy a její zástupkyně, která je pověřena organizací vyučování a vzhledem ke své praxi na základní škole kontrolní činností na nižším stupni gymnázia. V užším vedení jsou projednávány téměř všechny otázky spojené s řízením školy, (provozní, ekonomické, kontrola a odměňování). Ředitelkou školy je dále jmenováno kolegium, které je jejím poradním orgánem v provozních a některých výchovně vzdělávacích záležitostech. Žáci školy se řídí školním řádem, který obsahuje práva i povinnosti žáků a je v souladu s Úmluvou o právech dítěte.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům. Škola organizuje v době vyučování mimoškolní několikadenní matematické soustředění žáků, které není předepsáno učebním plánem. V tomto případě je nutné se řídit metodickým pokynem MŠMT ČR č. j. 18 276/98-20, k postupu při úpravě vzdělávacího procesu škol a školských zařízeních.

Povinná dokumentace podle §38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je vedena s menšími formálními nedostatky.

Informace o studiu poskytuje škola zákonným zástupcům žáků pravidelně na třídních schůzkách nebo setkáních učitelů s rodiči (pedagogická odpoledne). Průběžné informace o výsledcích studia jsou rodičům žáků nižšího stupně gymnázia (prima až kvarta) sdělovány prostřednictvím žákovských knížek, rodičům žáků vyššího stupně prostřednictvím studijních průkazů. Dobrou spoluprací a vzájemnou informovanost potvrzují výsledky dotazníku pro rodiče. Škola pružně reaguje na jejich náměty a připomínky a využívá je ve své výchovně vzdělávací práci (např. zavedení žákovských knížek). Škola se také snaží o prezentaci na veřejnosti. Informace o škole a jejích výsledcích zveřejňuje v regionálním tisku i v městské vývěsce. Spolupracuje s Úřadem práce v Bruntále, organizuje společenské akce (ples gymnázia, vánoční besídka a j.). Organizuje setkání se žáky i rodiči ZŠ ve spádové oblasti, na kterých je seznamuje se vzdělávacím programem školy.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 je zpracovaná podle pokynu ŠÚ v Bruntále, s výjimkou chybějících údajů o praxi pracovníků školy odpovídá § 17e zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Poskytuje dostatek informací o škole a až na údaj o odborné a pedagogické způsobilosti učitelů není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi.

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Dokumentace školy je až na drobné a formální nedostatky velmi dobře vedena. Škola spolupracuje dobře s rodiči a prezentuje se na veřejnosti. Oblast organizování je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Na základě pozorování a předložené dokumentace lze styl vedení a motivování pracovníků zařadit mezi styly demokratické s autoritativní složkou. Autoritativní složka je uplatňována např. při tvorbě koncepce školy a pro školu životně důležitých rozhodnutí. Rozhodovací pravomoci jsou delegovány zřídka. Na druhé straně se projevuje ochota diskutovat o problémech s pracovníky školy, respektovat a využívat jejich názory a podněty. K dosažení cílů výchovně vzdělávacího procesu je využíváno převážně pozitivní motivace.

Vedení a motivace pracovníků se realizuje denně při vzájemném kontaktu, neboť se jedná o školu relativně malou (249 žáků a 10 tříd). Důležitým nástrojem operativního řízení je týdenní plán a kontrola jeho plnění). Podmínky pro iniciativu pracovníků jsou vytvářeny, kritéria pro jejich hodnocení a odměňování jsou zakotvena ve vnitřním platovém řádu a v kolektivní smlouvě. Ve škole je zaveden systém pravidelného hodnocení pracovníků.

Pro pozitivní vývoj školy není plně využíváno odbornosti učitelů při výuce některých předmětů. Jedná se především o občanskou výchovu a základy společenských věd, které musí vyučovat učitelé s odbornou způsobilostí pro jiné předměty, protože škola pro ně nemá odborně způsobilého učitele. V menší míře se jedná i o neobornou výuku některých dalších předmětů - informatika (9 hodin), hudební výchova (6 hodin) výtvarná výchova (2 hodiny), přesto, že odborné učitele těchto předmětů škola má, ale jejich odbornosti není plně využito.

Na druhé straně lze pozitivně hodnotit přístup vedení školy k dalšímu vzdělávání učitelů (doktorandské studium učitele ČJ, dálkové studium učitele k získání odborné způsobilosti pro M, další vzdělávání učitelů cizích jazyků). Začínajícím a učitelům bez praxe na gymnáziu bude věnována zkušenějšími učiteli systematická péče, kterou budou garantovat vedoucí předmětových komisí.

Systém pravidelného sebehodnocení školy je postupně vytvářen, jsou zadávány hodnotící testy v matematice a ředitelské testy ve všech předmětech. Jejich cílem je ověřování výsledků výuky a zvolené koncepce školy. Škola se také pravidelně zúčastňuje srovnávacích testů Kalibro.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem je oblast vedení a motivování pracovníků hodnocena jako dobrá.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy má vytvořený systém vnitřní kontroly, jeho základem je plán kontrolní a hospitační činnosti. Kontrola pedagogické dokumentace je prováděna měsíčně, práce předmětových komisí a třídních učitelů čtvrtletně, práce výchovného poradce podle plánu.

Hospitační činnost ředitelky školy vychází z plánu hospitací. Hospitace jsou zaměřeny zejména na sledování priorit (matematika, informatika, využívání didaktické techniky, začínající učitelé). Z hospitací však nejsou systematicky prováděny zápisy s relevantními informacemi a ne se všemi učiteli jsou prováděny po hospitaci rozborů vyučovacích hodin. Kontrolu provozu školy a jejího hospodaření provádí ředitelka školy s ekonomkou školy pravidelně měsíčně při projednávání plnění rozpočtu. Výsledky kontrol jsou okamžitě projednávány s pracovníky a při zjištění nedostatku jsou přijímána nápravná opatření.

Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je vzhledem k velikosti školy dostačující, větší pozornost by měla být věnována rozborům hospitací a jejich zápisům. Oblast kontrolních mechanismů je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Škola má zpracovanou reálnou koncepci, výuka odpovídala až na zjištěnou výjimku schválenému učebnímu plánu. Oblast plánování je hodnocena jako dobrá. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy, škola spolupracuje dobře s rodiči a prezentuje se na veřejnosti. Oblast organizování je celkově hodnocena jako velmi dobrá. Ve využití odbornosti učitelů a zajištění odbornosti výuky některých předmětů jsou rezervy, oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako dobrá. Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je vzhledem k velikosti školy dostačující, oblast kontrolních mechanismů je hodnocena jako velmi dobrá.

Na základě hodnocení dílčích oblastí je kvalita řízení celkově hodnocena jako dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle §38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů (s výjimkou písm. i, k, l),
- zahajovací výkaz školy,
- dlouhodobý plán rozvoje školy, koncepční záměry, roční plán práce na šk. r. 1999/2000,
- další dokumentace (org. řád školy, vnitřní platový řád, pracovní řád, plán kontrolní a hospitační činnosti,
- výroční zpráva o činnosti školy za rok 1998/99,
- učební dokumenty pro gymnázia schválené MŠMT ČR dne 5. 5. 1999,
- učební dokumenty vzdělávacího programu Základní škola (č. j. 16 847/96-2),
- učební osnovy pro gymnázia se čtyřletým studijním cyklem (1991),
- tematické plány vyučujících hospitovaných předmětů,
- dotazníky pro rodiče žáků tercie, sexty, septimy a 3. ročníku.

ZÁVĚR

Doporučení

- Zajistit co nejdříve výuku občanské výchovy a základů společenských věd odborně i pedagogicky způsobilými učiteli;
- ve třídách prima až kvarta, ve kterých žáci plní povinnou školní docházku, zajistit chybějící učebnice, učebnice určené jen pro základní školy nahrazovat postupně učebnicemi pro víceletá gymnázia;
- učební osnovy pro gymnázia s osmiletým studijním cyklem (č. j. 20 596/99 ze dne 5. 5. 1999) rozpracovat v předmětových komisích rámcově pro jednotlivé ročníky celého studijního cyklu tak, aby byla zajištěna obsahová kontinuita výuky při změně vyučujícího.

Celkové hodnocení

Škola plní v daných podmínkách svou funkci i deklarovaný vzdělávací program. Kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá, řízení školy je hodnoceno jako dobré. Protože v činnosti školy převažují pozitivní, je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Finanční prostředky přidělované škole ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně. Umožňují základní provoz a plnění vzdělávacího programu školy. Vzhledem ke zvýšeným nákladům je v omezeném rozsahu zajišťována obnova knižního fondu a modernizace učebních pomůcek.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Slavičinský	Mgr. Jiří Slavičinský v.r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Kadůrek	Mgr. Jaroslav Kadůrek v.r.

V Bruntále dne 25. října 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. listopadu 1999

Razítko

PhDr. Emilie Zavadilová

PhDr. Emilie Zavadilová v.r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Bruntál, Květná 64 792 01 Bruntál	24. listopadu 1999	141 511/99-11142
Zřizovatel: MŠMT ČR Praha, Karmelitská 7, 118 Praha 1	24. listopadu 1999	141 512/99-11142

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly vzneseny.